

การประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 1
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ จังหวัดกระบี่
EVALUTION SCHOOL LUNCE PROGARM
OF RAJAPRAJANUGROH 1 SCHOOL UNDER THE KRABI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

¹จินดา พิงห์ล้า, ²เบญจพร ชนะกุล และ ³อโนทัย ประสาน
¹Jinda Pungla, ²Benchaporn Chanakul and ³Anotai Prasan

มหาวิทยาลัยนครศรีธรรมราช, ประเทศไทย
Nakhon Si Thammarat Rajabhat University ,Thailand

Received: September 23,2023; **Revised :**November 2, 2023; **Accepted :**December 31,2023

บทคัดย่อ

การประเมินครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และความพึงพอใจของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ที่มีต่อโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ซึ่งการประเมินในครั้งนี้ใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปป (CIPP Model) กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลในการประเมินโครงการครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้บริหาร ประธานกรรมการสถานศึกษาและครู จำนวน 18 คนเป็นผู้บริหาร จำนวน 3 คน ประธานกรรมการสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครู จำนวน 14 คน 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 จำนวน 136 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน 2 แบบประกอบด้วย 1. การประเมินเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม ประเมินด้านบริบท ประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ประเมินด้านกระบวนการ และประเมินด้านผลผลิต เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for Windows 2. การประเมินเชิงคุณภาพ โดยใช้ การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ จะเป็นข้อความบรรยาย (Descriptive) ซึ่งได้ จากการสังเกต สัมภาษณ์ และการจดบันทึก ผลการประเมินโครงการ ด้านบริบท พบว่า ผู้บริหาร ประธานกรรมการสถานศึกษาและครู มีความคิดเห็นว่าโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนราชประชานุ

¹นักศึกษา, หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์. ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

³อาจารย์. ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

นุเคราะห์ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยรวม มีความเหมาะสม สอดคล้อง กับนโยบายทางการศึกษา สภาพปัจจุบันปัญหา ความต้องการ และความจำเป็นในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) 2 ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ผู้บริหาร ประธานกรรมการสถานศึกษา และครู มีความคิดเห็นว่าโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ 1 โดยรวม มีความเหมาะสม ปัจจัยนำเข้า ที่ใช้ในการดำเนินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ในด้านงบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ โดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) ด้านกระบวนการ พบว่า ผู้บริหาร ประธานกรรมการสถานศึกษาและครู มีความคิดเห็นว่าโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ 1 โดยรวม มีความเหมาะสม ขั้นตอน กระบวนการในการดำเนินงานผู้บริหาร และครู มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.00$) ด้านผลผลิต พบว่า 1) ผู้บริหาร ประธานกรรมการสถานศึกษาและครู มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.14$) 2) นักเรียน มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ 1 โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.19$).

คำสำคัญ : โครงการอาหารกลางวัน

Abstract

The objective of this assessment was to assess the context, inputs, processes, productivity and satisfaction of administrators, teachers and students towards the Ratchaprachanukroh School Lunch Project 1, Krabi Primary Education Area Office. Chairman of the Board of Education and Teachers 18 members are administrators, 3 administrators, 1 school chairman and teachers. 14 students 2) Grades 4 – 6 The two assessment tools are: 1 . Quantitative assessment using questionnaires, contextual assessment Evaluate inputs, evaluate processes, and evaluate productivity. Collect data by querying data with mean, standard deviation, and percentage using computer data analysis program SPSS for Windows. 2. Qualitative assessment using interviews Analysis is a descriptive text obtained by observing, interviewing, and taking notes. Project Assessment Results. Contextual aspects It was found that the executive Chairman of the Board of Education and Teachers There is an opinion that the Ratchaprachanukroh School Lunch Project 1 Krabi Primary Education Area Office Overall, it is appropriate and in line with educational policy. Current condition of the problem need and the need for

operation is at the most ($\bar{X} = 4.55$)² In terms of input factors, it was found that administrators, chairpersons of educational institutions, and teachers had opinions that the school lunch program Ratchaprachanukroh 1 Krabi Primary Educational Service Area Office 1 overall has appropriate input factors used in implementing the school lunch project. Ratchaprachanukroh 1, Krabi Primary Educational Service Area Office In terms of budget, personnel, buildings, materials, equipment, equipment, related agencies and other facilities overall were appropriate at a high level ($\bar{X} = 4.01$). Regarding the process, it was found that administrators, school committee chairmen, and teachers had opinions that the school lunch program Ratchaprachanukroh 1, Krabi Primary Educational Service Area Office 1 overall has appropriate steps, processes for carrying out work, administrators and teachers. It is appropriate at the highest level ($\bar{X} = 4.00$) In terms of production, it was found that 1) Administrators, school board chairmen, and teachers are satisfied with the implementation of the school lunch project. Ratchaprachanukroh 1, Krabi Primary Educational Service Area Office 1 overall is at the highest level ($\bar{X} = 4.14$)² Students are satisfied with the operation of the school lunch project. Ratchaprachanukroh 1, Krabi Primary Educational Service Area Office 1 overall is at the highest level ($\bar{X} = 4.19$).

Keywords: School Lunch Project

บทนำ

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการอาหารจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การจัดการด้านอาหารของประเทศไทยฉบับที่ 2 (พ.ศ.2561-2580) ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 -2580) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570) เชื่อมโยงการดำเนินงานทุกมิติที่เกี่ยวข้องกับอาหารสู่โภชนาการเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคโดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักคิดพื้นฐานในการปฏิบัติโดยมุ่งให้ประเทศไทยมีความมั่นคงทางด้านอาหารและโภชนาการเป็นแหล่งอาหารที่มีคุณภาพสูงปลอดภัยมีคุณค่าทางโภชนาการซึ่งโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนเป็นโครงการหนึ่งที่มีความสำคัญโดยมีหลายโรงเรียนที่สามารถบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับอาหารและโภชนาการโดยมีมื้ออาหารกลางวันในโรงเรียนเป็นตัวอย่างที่ดีเกี่ยวกับการรับประทานอาหารเพื่อสุขภาพ

การให้บริการอาหารกลางวันเป็นนโยบายสาธารณะ (Public Policy) ที่รัฐจัดสวัสดิการให้กับเด็กในวัยเรียนระดับปฐมวัยถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั่วประเทศได้รับประทานอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายในราคามื้อละ 21 บาทต่อคนต่อวันตลอดปีการศึกษา จำนวน 200 วันผ่านการโอนงบประมาณไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ

เพื่อส่งต่อไปให้กับโรงเรียนทำให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการครบถ้วนนักเรียนมีความพร้อมในการเรียนรู้มากขึ้นผู้ปกครอง ครูตลอดจนผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจในการได้รับสวัสดิการจากรัฐดังกล่าวอย่างไรก็ตามการดำเนินงานจัดอาหารกลางวันในปัจจุบันโรงเรียนมีภาพสะท้อนถึงปัญหาในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสภาวะเศรษฐกิจ สังคมกฎหมายและระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ที่ได้ประกาศใช้เพื่อให้การจัดหาพัสดุสำหรับหน่วยงานของรัฐมีความถูกต้อง โปร่งใสเกิดประโยชน์สูงสุดต่อหน่วยงานและภาครัฐเป็นสำคัญดังนั้นเพื่อให้การดำเนินโครงการอาหารกลางวันในปีการศึกษา 2565 เป็นไปตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่ได้เปลี่ยนแปลงไปทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้ตระหนักมุ่งหวังที่จะขับเคลื่อนสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับครูบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องให้สามารถดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันเป็นไปตามระเบียบ

สุขภาพอนามัยของนักเรียนเป็นพื้นฐานสำคัญและเป็นปัจจัยแรกที่จะส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนอกจากจะมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนให้มีสมรรถนะคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีความรู้ความสามารถมีทักษะชีวิตและมีพัฒนาการ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคมจึงจำเป็นต้องให้การดูแล สนับสนุน ส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ แข็งแรง มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ ตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละบุคคล โดยมีความเชื่อว่าการจัดให้มีโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน เป็นบริการสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนซึ่งมีสภาพความแตกต่างทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและชีวิตความเป็นอยู่ได้รับการบริการอาหารกลางวันที่เหมาะสมและถูกสุขลักษณะ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาระบบการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันให้มีประสิทธิภาพซึ่งล้วนเกิดจากการทำงานด้วยความเอาใจใส่ของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้ประสานพลังความร่วมมือกัน เพื่อปฏิบัติงาน ได้อย่างจริงจัง ยั่งยืนจนนำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาสุขภาพพลานามัยของนักเรียนได้อย่างแท้จริง มีวัตถุประสงค์เพื่อให้โรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องมีแนวทางในการดำเนินงานได้อย่างถูกต้องตรงตามเจตนารมณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจและให้การสนับสนุนส่งเสริมการดำเนินงาน ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบและแนวปฏิบัติได้อย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 1 จังหวัดกระบี่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ได้จัดทำโครงการอาหารกลางวันมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 เพื่อสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและนโยบายของโรงเรียน ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการ สะอาด ปลอดภัย และรับประทานอิ่มทุกมื้อ นอกจากนี้ยังได้มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนมีสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหารและเพื่อสนองนโยบายคุณภาพการศึกษาให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ และด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้มีแนวคิดในการประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 1 ปีการศึกษา 2565 นี้ อย่างเป็นระบบ ซึ่งจะได้สารสนเทศที่ครอบคลุมทุกประเด็น ทำให้ผู้ประเมินโครงการและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำ

สารสนเทศไปใช้ในการวางแผนเพื่อพัฒนาการดำเนินงาน ให้มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลและเอื้อประโยชน์แก่ทุกฝ่าย และเพื่อค้นหาสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน ที่จะประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขและวางแผนการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในปีถัดไปอันจะส่งผลต่อการพัฒนาสุขภาพอนามัยของนักเรียน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 1 ซึ่งจะเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินบริบทของโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่
2. เพื่อประเมินปัจจัย ของโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่
3. เพื่อประเมินกระบวนการ ของโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่
4. เพื่อประเมินผลผลิต ของโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 1 จังหวัดกระบี่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ตามแบบชิปโมเดล(CIIP Model) โดยจะประเมินครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ ประเมินสภาพแวดล้อม ประเมินปัจจัย การประเมินกระบวนการดำเนินงาน การประเมินผลผลิต ผู้วิจัยดำเนินการประเมินดังหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการประเมินโครงการครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 3 คน ประธานกรรมการสถานศึกษาจำนวน 1 คน ครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 1 จำนวน 15 คน นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 1 จำนวน 210 คน รวม 229 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 3 คน ประธานกรรมการสถานศึกษาจำนวน 1 คน ครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 1 จำนวน 14 คน นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 1 จำนวน 136 คน รวม 154 คน ได้มาโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับผู้บริหาร ประธานกรรมการสถานศึกษาและครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่

2.2 แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับนักเรียน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่

2.3 แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหาร ประธานกรรมการสถานศึกษา ครูและนักเรียน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้การหาร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) วิเคราะห์เชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์และแบบสอบถามความคิดเห็น โดยวิเคราะห์และตีความข้อมูลอย่างละเอียด จัดหมวดหมู่และสร้างข้อสรุปแล้วนำเสนอในเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

การประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ สรุปผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การดำเนินงานตามโครงการอาหารกลางวันโดยภาพรวม

การดำเนินงานอาหารกลางวัน	ระดับความคิดเห็น		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D	
1. ด้านบริบทของโครงการ (n = 18)	4.55	0.52	มากที่สุด
2. ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ(n = 18)	4.01	0.60	มาก
3. ด้านกระบวนการของโครงการ(n = 18)	4.00	0.73	มาก
4. ด้านผลผลิตของโครงการ(n = 18)	4.14	0.81	มาก
4.1 ความพึงพอใจต่อโครงการของนักเรียน (n = 136)	4.19	0.80	มาก
โดยรวม	4.18	0.69	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการดำเนินงานตามโครงการอาหารกลางวัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่าด้านบริบทอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) ด้านปัจจัยนำเข้า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) ด้านกระบวนการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) และด้านผลผลิต ($\bar{X} = 4.14$) และด้านผลผลิต ความพึงพอใจต่อโครงการจากนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$)

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการดำเนินงานโครงการ(n=136)

ความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการดำเนินงานโครงการ	ระดับความคิดเห็น		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D	
1 บุคลากรหรือครูที่มีหน้าที่ ให้บริการจัดเตรียมอาหารกลางวันมีความเหมาะสมและเพียงพอ	3.94	0.78	มาก
2. การแต่งกายของบุคลากรหรือครูที่มีหน้าที่ ที่ให้บริการจัดเตรียมอาหารกลางวันมีความสะอาด และเหมาะสม	4.67	0.82	มากที่สุด
3. บุคลากรหรือครูที่มีหน้าที่ ให้บริการจัดเตรียมอาหารกลางวันรักษาความสะอาดได้อย่างเหมาะสม ถูกต้องตามหลักสุขอนามัย	4.52	0.78	มากที่สุด
4. เมนูอาหารมีความเหมาะสม ถูกต้องตามหลักโภชนาการ	3.88	0.74	มาก
5. มีคุณค่าทางอาหารครบถ้วน ครบ 5 หมู่ ถูกหลักโภชนาการ	4.15	0.89	มาก
6. ปริมาณของอาหารกลางวันมีความเพียงพอและเหมาะสม	4.58	0.82	มากที่สุด
7. ภาชนะ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการรับประทานอาหารสะอาดถูกต้องตามหลักสุขอนามัย	4.20	0.75	มาก
8.ภาชนะ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการรับประทานอาหารมีความเพียงพอและเหมาะสม	3.92	0.83	มาก
9.การล้างทำความสะอาดภาชนะ อุปกรณ์ที่ใช้ในการรับประทานอาหารสะอาดถูกต้องตามหลักสุขอนามัย	3.86	0.79	มาก
10.สถานที่ในการจัดเก็บภาชนะ อุปกรณ์ที่ใช้ในการรับประทานอาหาร สะอาดถูกต้องตามหลักสุขอนามัย และมีความเหมาะสม	4.15	0.81	มาก
รวม	4.19	0.80	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการดำเนินงานโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ในข้อการแต่งกายของบุคลากรหรือครูที่มีหน้าที่ ให้บริการจัดเตรียมอาหารกลางวันมีความสะอาด และเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) ในข้อปริมาณของอาหารกลางวันเพียงพอและเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) และในข้อการล้างทำความสะอาดภาชนะ อุปกรณ์ที่ใช้ในการรับประทานอาหารสะอาดถูกต้องตามหลักสุขอนามัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$)

ผลการวิเคราะห์จากแบบสัมภาษณ์ สำหรับผู้บริหาร ประธานกรรมการสถานศึกษา ครู และนักเรียน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 18 คน โดยสามารถสรุปได้ดังนี้ โครงการอาหารกลางวันที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนมีความเหมาะสม มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพเป็นที่พึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและนักเรียน นักเรียนทุกคนของโรงเรียนไม่ขาดสารอาหาร และภาวะทุพโภชนาการลดลง มีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์ และมีพัฒนาการทางร่างกายเหมาะสมตามวัย นักเรียนมีความพึงพอใจในความหลากหลายของรายการอาหาร ที่มีการหมุนเวียนในแต่ละ

สัปดาห์ รสชาติและปริมาณของอาหารที่นักเรียนได้กินอิ่มทุกวัน รวมถึงความสะอาดของสถานที่และภาชนะอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำอาหารมีมาตรฐาน ปลอดภัย สะอาดและถูกสุขลักษณะที่ดี แม่ครัวหรือบุคคลที่มีหน้าที่ให้บริการจัดเตรียมอาหารกลางวัน รวมถึงผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับการผลิตอาหารทั้งหมดปฏิบัติตามสุขลักษณะที่ดีส่วนบุคคล ทั้งทางด้านการแต่งกายและสุขนิสัย

อภิปรายผล

จากผลการประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ตามรูปแบบซีพีบี (CIPP Model) 4 ด้าน คือ การประเมิน การประเมินด้านบริบท การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า การประเมินด้านกระบวนการ และการประเมินด้านผลผลิต ทั้ง 4 ด้าน ซึ่งด้านบริบทอยู่ในระดับมากที่สุด และการประเมินอีก 3 ด้านอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการประเมินด้านบริบท พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องมาจากวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการอาหารกลางวันชัดเจน เพื่อช่วยเหลือเด็กนักเรียนที่ขาดแคลนอาหารกลางวัน ขาดสารอาหาร หรือเด็กที่มีฐานะยากจน ให้ได้รับอาหารกลางวันเหมาะสมทั่วถึงครบทุกคน สอดคล้องกับงานวิจัยของปริญญญา จันทคาม (2561) ที่ได้พบว่าการประเมินโครงการอาหารกลางวัน โรงเรียนบ้านหนองบัวโนนสว่าง อำเภอบรบือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านบริบทการดำเนินงานของโครงการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และทำให้ความคิดเห็นสอดคล้องกับงานวิจัยของอังคณา จารุพินทุโสภณ (2560) ที่พบว่า การพัฒนาสูตรอาหารกลางวันสำหรับเด็กอนุบาล มีปริมาณพลังงาน โปรตีน ไขมัน คาร์โบไฮเดรต จากหมวดข้าวแป้ง หมวดผัก หมวดเนื้อสัตว์ หมวดไขมัน และหมวดผลไม้ ถูกต้องตามหลักโภชนาการมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด

2. ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากบุคลากรผู้รับผิดชอบโครงการและคณะกรรมการดำเนินงานมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันให้บรรลุวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณภา กาโยงแว่น (2563) ที่พบว่า ผลการประเมินการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนบ้านเมืองคองอำเภอยางตลาด จังหวัดเชียงใหม่ ด้านปัจจัยนำเข้า นักเรียน ส่วนใหญ่เห็นว่า มีการดำเนินการโครงการอาหารกลางวันต่อเนื่องและเหมาะสมตลอดปีการศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของปริญญญา จันทคาม (2561) ที่พบว่า ผลการประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนบ้านหนองบัวโนนสว่าง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ด้านปัจจัยนำเข้า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเนื่องมาจากผู้บริหาร ประธานกรรมการสถานศึกษาและครู มีความคิดเห็นว่าการโครงการอาหารกลางวันโรงเรียน

ราชประชานุเคราะห์ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มีขั้นตอน กระบวนการในการดำเนินงาน โดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ถือว่า ผลการประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ มีการปฏิบัติตามขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนของโครงการเป็นอย่างดี แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อรับผิดชอบโครงการอาหารกลางวันเป็นไปตามกรอบของมาตรฐานงานโภชนาการและสุขาภิบาลอาหารในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิพัฒน์ โพธิ์ยา (2561) ได้ศึกษาพบว่า การประเมินโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนบ้านเปราะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ผลการประเมินด้านกระบวนการของโครงการ คณะครูโรงเรียนบ้านเปราะ มีความคิดเห็นว่า ในภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนิตา อุดมสารี (2564) ได้พบว่าการประเมินโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนบ้านหนองไม้แดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินงาน คณะครูโรงเรียนบ้านหนองไม้แดง มีความคิดเห็นว่า ในภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินด้านผลผลิต พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ผู้บริหาร ประธานกรรมการสถานศึกษา ครูและนักเรียน มีความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ถือว่า ผลการประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ด้านผลผลิตของโครงการ ได้แก่ ด้านภาวะโภชนาการ ได้รับประทานอาหารกลางวัน และด้านสุขนิสัยในการรับประทานอาหารของนักเรียน จากการประเมินด้านภาวะโภชนาการพบว่า โรงเรียนมีการประเมินภาวะโภชนาการของเด็กนักเรียน โดยการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง และนักเรียนมีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิพัฒน์ โพธิ์ยา (2561) ได้พบว่าการประเมินโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนบ้านเปราะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ผลการประเมินด้านผลผลิต พบว่า การปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพ สุขนิสัยที่ดี พฤติกรรมการมีมารยาทในการรับประทานอาหารของนักเรียนในการนำไปปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันของนักเรียนโรงเรียนบ้านเปราะ คณะครู มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติโดยรวมมากที่สุด สอดคล้องกัน และความพึงพอใจต่อโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนบ้านเปราะ ของคณะครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

สุขภาพอนามัยของนักเรียนเป็นพื้นฐานสำคัญและเป็นปัจจัยแรกที่จะส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน การจัดการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนให้มีสมรรถนะคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความรู้ความสามารถมีทักษะชีวิตและมีพัฒนาการ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์

และสังคมจึงจำเป็นต้องให้การดูแล สนับสนุน ส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ แข็งแรง มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ ตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละบุคคล และโครงการอาหารกลางวัน ในโรงเรียน เป็นบริการสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนซึ่งมีสภาพความแตกต่างทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและชีวิตความเป็นอยู่ให้ได้รับการบริการอาหารกลางวันที่เหมาะสม จึงควรพัฒนาระบบ การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันให้มีประสิทธิภาพ จนนำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนา สุขภาพพลานามัยของนักเรียนได้อย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา. (2559). *คู่มือการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร.
- จินดาพร พวงมาลา. (2560). *แนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนบ้านบางแก้ว*. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธงชัย ลาหุณะ. (2564). *การจัดการโครงการอาหารกลางวันแบบมีส่วนร่วมด้วยชีวิตวิถีใหม่เพื่อคุณภาพความปลอดภัย อาหารกลางวันในโรงเรียนสาธิต*. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- นิตดา อุดมสารี. (2564). *การประเมินโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนบ้านหนองไม้แดง*. นครสวรรค์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครสวรรค์ เขต 3. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิพัฒน์ โพธิ์ยา. (2561). *การประเมินโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนบ้านประาะ*. นครสวรรค์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครสวรรค์ เขต 2.
- รัตนา คำทองเสน. (2560). *การประเมินโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนบ้านบวโยง*. ยะลา:สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1.
- วรรณภา กาโยงแว่น. (2563). *การประเมินโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนบ้านเมืองคองอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ*. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยศรีสะเกษ.
- อังคณา จารุพินทุโสภณ. (2560). *ผลการใช้คู่มือการจัดการอาหารกลางวันสำหรับเด็กอนุบาล*. โรงเรียนกอนทัพบกอุปถัมภ์เพชรราชวิทยา ในพระอุปถัมภ์. วารสารวิชาการ